

Szerkesztőség kiadé-
hivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
A. Pop. (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
Kiadóhivatal — 977
Is. N. Sz. — 558

Kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

UJ KELET

IDO · POLITIKAI · NAPILAP

Budapest

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 850
Félévre — — 460
Negyedévre — — 240
Hónapra — — 85
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 4 lei
Bukarestben — 5.—

Csehszlovákiában

Egy hónapra — ck 35.—
Egy szám — 150

1925 június 27

Cluj-Kolozsvár ★ VIII. évfolyam ★ 145 szám

5685. Thamuz 5

Hárommillió zsidó sorsa

Irta Salom Asch

A lengyel parlament — mint az Uj Kelet jelentette — a napokban szavazta meg azt a törvényt, amely a trafikot, italmérést és sóárusítást ki akarja venni a zsidók kezéből. Körülbelül harmincezer zsidó család, vagyis 150.000 lélek teljes anyagi pusztulását jelenti ez a törvény. A lengyelországi zsidóság szomorú helyzetét megrendítően írja le Salom Asch, a kitűnő zsidó író, aki néhány hónapja ismét Lengyelországban tartózkodik.

Nem tudom, vajjon tudatában van-e maga a lengyel zsidóság annak a reménytelen helyzetének, melyben jelenleg van. Mióta, néhány hónapja, Lengyelországban vagyok és a lengyel zsidóság helyzetét közelről szemlélem, arra a meggyőződésre jutottam, hogy nemcsak a külföld zsidósága, de még a lengyel zsidóság sem sejt ebből semmit.

A cári kormányzás idején ellenfeleink olyan típusú rajzolták ki a képzeletükben, mely minden gonoszságot, minden aljasságot és minden elvetemültséget megtestesít, azután minden erejükkel, a kormányzati gépezet minden dühével — mely csak a régi Oroszországot jellemezte — azon fáradoztak, hogy a zsidóságot hasonlóvá tegyék ahhoz a tipushoz, melyet lelkükben kialakítottak. Elvágták a zsidó lakosságot minden törvényes érvényesülési lehetőségtől. Kivették a kezéből minden termelő munkát. Elűzték mindazokról a pályákról, amelyeken becsülettel kereshette volna meg a kenyerét és belehajszolták a „levegőemberek“, a spekuláció és a szatánkodás szorcsába, azután pedig gyűlölködéssel mutattak rá: „Íme, nézzétek: miből élnek meg a zsidók!“ És ha mégsem sikerült nekik, hogy ezt a típust gonosztevé módjára lebukózzák, úgy nem az emberszeretet szava szólt meg bennük és nem is azért történt, mintha az erőszak gépezete rosszul működött volna, hanem — büszkén mutathatunk rá — a zsidó erkölcs, az optimista zsidó világnézet, a jónak és igazságnak eljövételébe vetett zsidó hit, a zsidó ellentálló erő és józanság szálltak velük szembe. De a nagy és gazdag ország természetes lehetőségei is hozzájárultak ahhoz, hogy a zsidóság megmaradhasson az erkölcsi alapon és ne váljék semmivel sem rosszabbá, mint az állam egyéb népessége.

Lengyelország a zsidóság mai különleges helyzetét egyszerűen adott ténynek tekinti, nem pedig annak az oktanak kormányzatnak a következményét és áldozatát látja benne, melyben a zsidóság az ország egyéb lakosságával osztozik, akik földbirtokaikon is megszenvedték a régi rendet. A liberális alkotmány biztosítja a zsidóság számára is az egyenjogúságot, de a lengyel kormány végrehajtó közegei eddig mit sem tettek, hogy a zsidóság beteg szervezetét meggyógyítsák. A lengyel társadalomnak minden rétege viszont idegennek és mesterségesen rájuk erőszakoltnak látja a zsidóságot, ezért mindent elkövet, hogy a zsidókat gazdaságilag gyengítse és a talajt a lábuk alól kihuzza. Abban a szándékukban, hogy hirtelenében megteremtsék a fajtisztá lengyel „harmadik rendet“, mindezt a zsidók számlájára teszik és nem gondolnak arra: mekkora árat fizet ezért nemcsak a zsidóság, hanem az egész ország.

Nem hiszem, hogy ellenségeinknek, sőt bármely korban és akármelyik ország területén élő ellenfeleinknek sikerülni fog, hogy azt tegyék velünk, ami szívük szerint való volna: sokkal keményebb dió vagyunk mi és sokkal gyengébbek az ő fogaik. És a szívósság, mely tudatlanul is benne él a vásári árusnőben, aki megvonja magát a falatot, hogy gyermekeit val-

lasi tudományokra tanítsa, még tudatosan sincsen meg a társadalmak vezető rétegeiben. Erről az ősi vér tehet, melyben már annyi megpróbáltatás él tovább. De, hogy elnyomjanak bennünket és életünket pokollá változtassák, ezt minden időben és minden korban megtették velünk.

Vajjon milyen tanácsot adjak? Talán a kivándorlás segíthet?

Régi Nagy Oroszország évről évre száz és száz ezer zsidót ontott végnélküli pusztaságaiból és a zsidók száma még sem lett kevesebb. Ellenkezőleg: az orosz zsidók természetes szaporodása mindig nagyobb volt, mint azok száma, akiket a kivándorlás kivett közülük. A lengyel zsidók számára nincs olyan hely, ahová kivándorolhatnának, nemcsak százazrek, de évente huszezer lengyel zsidó számára sem látom a kivándorlás lehetőségét. Ne áltassuk magunkat azzal sem, hogy Amerika kapui csak időlegesen vannak zárva a bevándorlás előtt s egy szabadelvű kormány újra megnyitná kapuit a lengyel zsidók számára. Hozzáértők legjobban tudják, hogy a bevándorlás legnagyobb ellensége, gazdasági okokból, maga az amerikai munkásság és ha a köztársasági kormány — mely leginkább érdekelve van olcsó munkaerőben — bevándorlási tilalmat állított fel, akkor ezt más szabadelvű kormánytól sem várhatjuk másként.

„A római uralom óta nem volt olyan jólét Palesztinában, mint most“ Lord Balfour beszéde az angol parlamenti bizottság előtt

(London, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Lord Balfour, a népszövetségi kérdések megvitatására alakított parlamenti bizottság előtt előadást tartott a Palesztina-mandátumról. Kijelentette, hogy Palesztina az évszázados török uralom ellenére és dacára az ország elpusztulásának és leszegényedésének, elég kedvező helyzetben van. Az ország pénzügyei rendezettek és a lakosság között bizonyos jólét uralkodik. Utak építése van folyamatban és ma már a Földközi-tenger partjától a Jordánig naponta többször meg lehet tenni az utat. Végig az országban iskolákat építettek, nemcsak zsidókat, hanem arabokat is. Uj iparokat létesítettek és mezőgazdasági és erdészeti iskolákat alapítottak.

Palesztina legújabb története teljesen meg-

Vajjon helyettesítheti-e a nagy Amerikát a kis Palesztina, mely majd magába fogadja mindazokat a százazreket, kiket a gólsz országai magukból kivetnek? Eppen azoknak, akik Palesztinát legjobban szeretik, azoknak kell leginkább óvakodniok attól a szándéktól, mely a szentföldet tul akarja terhelni. És meg kell vallanom, ha a legutóbbi időben azt látom Lengyelországban, milyen kétségbeesetten foglalkoznak a zsidók azzal a gondolattal, hogy lakásaikat, üzleteiket eladják, ingóságait pénzre tegyék és mint „kapitalisták“ a szentföldre vándoroljanak, úgy éppen azért, mert szeretem és félttem a növekedő zsidó államot — attól félek, hogy ez az új „kapitalista proletariátus“ nem a mi lehetőségeinket fogja ottan megnagyobbítani, csak növelni fogja a künn amugy is szaporodó és erősödő spekulációt és hovatovább ennek a kapitalista emigrációnak is végét kell majd vetni. Nem, egyáltalában ne képzelődjenek azok, akiknek az a jelszavuk: „Mentül rosszabb, annál jobb“, mennél rosszabb a gólsz országban a zsidók sorsa, annál hatalmasabban fog Izráel földje felépülni. Ennek épp az ellenkezője igaz. Izráel országának szabad földjét nem építheti fel egy halálra kintzott és otthonában elkiserített zsidóság. Ha a zsidóság az otthonában elsenyved, akkor semmi reménységet nem látok Izráel országában. Ezt nemcsak a lengyel kormányfőnek, de maguknak a zsidóknak meg kell érteniök. Nem lehet és nem szabad pánikszerűen menekülnünk. Minden erőnkkel kell küdenünk emberi és polgári jogainkért, mert Palesztina ügyét is csak így szolgálhatjuk.

cáfolja azt a legendát, mintha a zsidó képtelen lenne egy ország eredményes megművelésére.

A római uralom óta ebben az országban soha nem volt olyan jólét, mint mostanában. Az országot az utak olyan rendszere szeli át, amelyet a közeli keleten még nem tapasztaltunk.

Mindez pedig lelkes cionisták műve, akiknek pénze és munkája szerezte az országnak ezt a mezőgazdasági és ipari győzedelmét. A zsidók lelkesedésének és áldozatkészségének a világon nincsen párja.

Balfour végül hevesen támadta azt a felfogást, mintha a cionizmus harcban állana az arabokkal. Véleménye szerint a zsidók és az arabok nagyon jól el tudnának egymás mellett békében is élni.

Benes szívesen átadja helyét A csehszlovák külügyminiszter izgalmas expozéja

(Prága, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Benes külügyminiszter tegnap a nemzetgyűlés külügyi bizottsága előtt nagyszabású expozét mondott, amelyben nem tulságos bizalommal nyilatkozott a garancia-paktumról. Beszélt Ausztria szanálásának második fejezetéről, cáfolta azt, hogy Olaszországgal versengés folyana, majd a támadások elhangzása után felindultan hagyta el a külügyi bizottság ülését, majd később a szenátus előtt úgy nyilatkozott, hogy szívesen átengedné a helyét bárki másnak.

Kitért a magyar kérdésre is és itt hangsúlyozta, hogy Bethlen miniszterelnök Genfben kötelezően kijelentette, hogy eltitkolt katonai célokat szolgáló tétélek nincsenek a magyar költségvetésben. Amikor Pik szociáldemokrata szóvátette a Habrman-ügyet, Benes látható felindulással azt válaszolta, hogy erre az ügyre csak egy politikailag alkalmasabb időben tér-

het ki, majd elhagyta az üléstermet. A szenátusban később kiegészítette az expozét, ahol a következőket mondotta:

— Régen hallom aszemrehányásokat, hogy külpolitikánk nyugodtabb és kisebb igényű legyen. Az én utazásaim és részvételeim a különböző konferenciákon és kongresszusokon sokak előtt kritika tárgya.

Higgyék el, hogy ezek az utazások nem jelentenek szórakozást, hanem fáradsággal és megereöltetéssel járnak és már úgy érzem, hogy elég is volt belőlük. Boldog volnék, ha már nem kellene többé csinálnom és átadhatnám helyemet bárki másnak. De amíg külügyminiszter vagyok, ott a helyem, ahol az állam érdekeiről van szó. Más intencióm nincs. Talán a garancia paktum elfogadásával e téren is nyugodtabb idők következnek el. Benes kijelentései politikai körökben nagy feltűnést keltettek.

A numerusz klauzusz halottja

A strassburgi egyetem dékánja testvérének vallja a száműzött fiút

(Strassburg, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A strassburgi egyetem egyik kiváló diákja halt meg itt a napokban: Engel Sándor magyarországi zsidó kémikus, aki otthonában nem folytathatta a numerusz klauzusz miatt tanulmányait. A fiatal ember az ambíciótól fűtött szegény diákok tragikus sorsát élte végig és halála megdöbbentő módon mutatta azokat a gyötrelmeket, amikben az ilyen tűzött-hajszolt ifjaknak részük van. Három éven át nyomorgott, három kemény, nélkülözésekkel teljes telet töltött idegenben, amely idő alatt a legkülönbözőbb módon volt kénytelen megkeresni kenyerét, tanítással, gyári munkával, szolgai teendővel. Párisból Strassburgba került, ahol sikerült az egyetem laboratóriumában alkalmazást kapnia. Engel Sándor szervezetét azonban a hányattatás és a nélkülözések annyira lerontották, hogy súlyos gyomorbetegséget kapott és az operációt legyőzött szervezete nem bírta ki.

A napokban meghalt. Temetéséről a strassburgi zsidó hitközség gondoskodott, a végső tisztességen pedig megjelent a filozófiai fakultás egész tanári kara, élén Th. Müller dékánpal. A hetvenéves tudós gyalog kísérte a temetőbe „boldogtalan tanítványát” és itt a zsidó rítus szerint feltett kalappal mondta megindító gyászbeszédet. Müller professzor bucsúbeszédében többek között ezeket mondta:

— Itt maradt és tovább szenvedő társaid legyenek meggyőződve róla, hogy neked és tanárköllégáimnak, vérezve fáj a szívünk, tudva, hogy erősebb vagy erőszakosabb kezek elszakítják tőlük azokat, akik oly áhítotva igyekeznek a tudomány felé.

— Sorsüldözött, száműzött fiú, te, akiben mi franciák a testvérünket láttuk, ne tudd, hogy idegen földben pihensz. Szerettünk, bár magyar voltál és zsidó voltál mindezekben tudtunk szeretni, boldogtalan ifjú. Megőrizünk szerető emléktünkben téged. Isten veled!

Ezután a különböző diákegyetek vezetői mondtak istenhozzádot a „száműzöttnek”.

A gyulafehérvári „Mihai Viteazul” liceum botránya

A záróünnepélyen megverték a zsidó diákokat

Gyulafehérvár, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Brutális és nyilván előre megrendezett zsidóverésnek színhelye volt a napokban a „Mihai Viteazul”-liceum épületének udvara. Amidőn ott soraközörra gyűltek össze az intézet növendékei, hogy onnan a „Caragiale”-színház termében megtartandó évzáró-ünnepélyre vonuljanak, egy adott pillanatban néhány román alsőbbosztályú tanuló jelt adott a zsidó növendékek elleni általános támadásra. Szitkok és gunyöröhek között keresztet nyomtak a zsidó tanulóknak szájára, aztán 40-50 főből álló diákcsoport valóságos hajtóvadászatot kezdett a zsidó tanulókkal ellen. Tíz-tizenötön rohantak rá egy-egy zsidó tanulóra, akik valósággal életveszedelemben forogtak, mert a megmérgezett lelki heccokra instruált diáktömeg minden kimélet nélkül verte agyba-főbe a kezük ügyébe került zsidó fiukat.

Egy Hermann nevű tanulóknak szinte a fülét szakították le tőből, egy másiknak hajszaát hujja, hogy ki nem szurták mind a két szemét, egy harmadikat majdnem megfojtották és így tovább. Súlyosabban bántalmazták még Treitler Imrét, Grünfeld Tibort, Rubinstein Károlyt, Ábrahám Jakabot, Ritter Rezsőt, Weisz Gyulát, Schlesinger Lászlót, Paszternák Arturt, Handelsmann Jenőt és másokat. De talán egyetlen egy zsidó fiú sem maradt izületatlanul. S hogy a záróünnepélyi zsidóverő sport nem végződött kimondottan tragikus eredménnyel, az talán főleg annak köszönhető, hogy a fenyegetett tanulóknak egy részének sikerült a tá-

madás első pillanatában egérutat nyernie a liceum épületéből, bár a hajsza az utcára is követte őket, mégis könnyebb útlegek árán idejekorán be tudtak menekülni a liceum utcájában lévő különböző házakba.

Ilyen körülmények között a zsidó tanulók természetesen nem is mertek elmenni a „Caragiale” teremben megtartott évzáró ünnepélyre.

Egy újságíró naplója az épülő országból

Péntek este a „gdudban”

Miért alakult meg a munka hadserege. Az ipari és mezőgazdasági munka összefogása. Nem jönnek az új chalucok

(Jerusalem, május hó. Az Uj Kelet munkatársától.) Aki látta őket perzselő napsütésben a „kvis”, az utkésztés nehéz munkájában, mocsaras mezők lecsapoló árkában, vagy a jerusalemi kőfaragó-telepen, de este, tömeg-otthonukban, csak az ismerte meg: ami a legszebb, a legigazabb egész Palesztinában, amiről Ramsay Macdonald méltóan állapíthatta meg: hogy egy új emberi típus képviselői, egy új, igazabb emberiség előkészítői. Ennek az új munkástípusnak öntudatos összefogója, irányítója és kiválasztója: a gdud haavoda. A munka hadserege.

Egy hét nehéz munkája után a „Gdud” péntek este megpihen. A jerusalemi pluga egész héten át nehéz kötő munkát végez. Péntek este azonban az ünnepe. Mindegyiken a már szinte uniformisszerű egyszerű fehér ing és rövid nadrág. Ez a palesztinai zsidó ifjúság viselete. Egyszerűbb, szebb munkásruhát sehol se látni. Másutt a munkás vasárnapi: kiöltözik. Egy napra kivetkőzik munkásmivoltából, „ur” lesz a szó minden külsőségében. A palesztinai zsidó munkásnak nincs ünnepe. Mert ha csak egy órája is szabad: tőtől talpig megmosakodik és felveszi az egyszerű fehér inget. Ez az uniformisa és a pompás tisztaság ura büszkesége. Es még valami: az a pompás öntudatos, amely a maga életét köznapi megkötöttségek felé emeli.

Péntek este a gdud igazi ünnepe, ha nem is feltétlenül imádságos ünnep. Az imádság mindenkinek belső ügye, mit önmagával és Istennel kell elintéznie. De így is, vagy talán épen ezért: a szombat a zsidó munkás igazi ünnepe, örömmű, melyen felszabadul a test és a lélek a heti munka nehéz bilincseitől. Péntek este tele látogatókkal a „gdud” egyszerű barakkja. A látogatótól nem kérdik kicsofada és mit keres. Szívesen látott vendég mindenkinek, anélkül azonban, hogy vendégszámba vennék. Ha úgy tetszik: beleföhódhat a hóratanc körébe. Együtt táncolhat a táncolókkal, együtt énekelhet az énekelőkkel. Nem vendég, nem idegen, de testvér, de egy közösségbe való.

A táncolók köréből kiszakítjuk az egyiket. Nem kérdezzük, hogy vezető-e, vagy egyszerű tagja a munka hadseregének. Egy a sok közül. És így szólaltatjuk meg a „gdud” munkájáról, életéről. Szabályozott, öntudatos munka ez, mely maga állapítja meg a maga életformáját, törvényeit. Nem elmélet, de gyakorlat itt minden. Nemcsak elhatározás, oktan vita, de mindjárt megvalósítás is.

A gdud célja: Palesztinának, a zsidó nemzeti otthonnak felépítése, de úgy, hogy a legteljesebben az emberi közösség országa legyen. A zsidó nemzeti ideálokat az általános emberi ideálok megvalósításával kell teljessé tenni. Ezt valósítja meg gyakorlatban a gdud, mely a legteljesebb testvéri s munkaközösségben él egymással.

A gdudnak két alakulata van. A városi munkáé és a mezőgazdasági munkáé. És itt megint egy hatalmas, utmutató célkitűzés: a mezőgazdasági munka összekapcsolása az ipari munkával. A gdudnak egységes kasszája van. Ide folyik be minden jövedelem, ebből látják

Az eset hírére a megvert tanulók hozzátartozói rögtön megtették a lépéseket az intézet igazgatójánál. Az igazgató, amint ilyenkor szokásos, szigorú megtorlást helyezett kilátásba, aminek az elmaradása igazi kultúrsegyen volna és nem volna méltó egy román állami liceum presztíziséhez. A gyulafehérvári zsidóság óriási felháborodással tárgyalja a szégyenletes esetet.

Egy újságíró naplója az épülő országból

el úgy az általános, mint az egyéni kiadásokat. A gdud gazdasági rendszerének alapja az, hogy minden egyes városi tagja napi 25 piastert keres. A valóságban a városi munkánál a kereset nagyobb, viszont a kolóniák még nagy nehézségekkel küzdenek. Egész természetes, hogy a városi plugák feleslegét a kolónia kapja, a maga mezőgazdasági üzemének biztosítására. Itt látjuk az igazi jelentőségét ennek a nagy közösségnek. Az igazi kollektivitás azonban ott kezdődik, mikor egymástól látszólag eltérő munkaközösségek a mezőgazdasági munka és a városi ipari munka kerülnek így teljes egységbe.

A munka hadseregének eddig nyolcszázalánál több tagja van. Egy hónapi próbaidő után mindenkinek a gdud tagja lehet. S ezzel feladja individuális életét és alárendeli magát a közösségnek. Am el lehet csodálkozni azon, hogy a gdud tagjainak még saját ingük sincsen: a közösség adja, mossa, adja vissza, de az igazi belső értéke azonban ennek a közösségnek nem a kollektivitás, melyet végeredményében bármely állam a hadseregében megvalósít. Itt ember, a legteljesebb belső szabadsággal és a közösség: az emberi együvértartozás közössége. A legteljesebb együvértartozás mellett a lelkiismeret legteljesebb egyéni szabadsága.

—A gdud — mondja a chaver — nem kérde, hogy kinek milyen a politikai vagy a vallási felfogása. Bárki a lelkiismeretének legteljesebb szabadságával lehet tagja a mi közösségünknek. Ha például valamely választáson a gdud jelöltek állít: a gdud tagjaira nézve nem kötelező, hogy a jelöltekre szavazzanak. Mindenki arra szavaz, akire tetszik.

Ugyanez a helyzet a vallásossággal. Amiképpen nem kérdezzük senki politikai meggyőződését, épp úgy nem szabályozzuk senki vallásos meggyőződését. Egyetlen szempont irányadó, mely több politikánál, amely már világnezet: és ez a zsidó közösség kiépítése, az emberi közösség teljesítésében. Mikor mocsarat csapolunk, mikor utakat építünk, mikor követ törünk, nemcsak nemzeti építő munkát végzünk, de az emberiség munkái is vagyunk.

A gdudnak három városi csoportja van: Jerusalemban, Haifában és Tel-Avivban. Most alakult meg az afüei csoport is. A jerusalemi csoportnak mintegy száznyolcvan tagja van. A csoport kötőréssel foglalkozik. Amíg alig másfél év előtt minden építkezési munkát arab költörök végeztek el, addig ma már a mi ifjaink ezt a nehéz munkát is meghódították és ők látják el a jerusalemi építkezéseket. S nemcsak az egyszerű kötőrést végzik, de már a művészi kőfaragásban is értékes munkát produkálnak. A jerusalemi gdudnak Talpiotban mechanikai műhelye is van. Székely Béla

Ha művészi kiváló fa-, vas- vagy réz-
butort, zongorát
akar venni, ne sajnálja az utat
Marosvásárhelyre és tekintse meg
SZÉKELY ES RÉTI
ERDÉLYRE SZÉKELY BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermel. asztalosok furniárszükségleteiket legolcsóbban itt szerezhetik le

Kristály Kereskedők figyelmébe! Festünk színtartóan adjusztálva bármilyen színre vágárukat, fejtendőket, pamut- és gyapjú tonlat. **Cluj** Telefon **kelmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár 5 0 0**

Chaluc-far Nagyv

Ötvenen jelentkeztek k...
ötten kezdtek.

(Oradeamare-Nagyv Kelet tudósítójától.) W... gyáros néhány héttel e... fesszor, a csernovici Pa... nek Nagyváradon időz... lotta az itteni Palesz... évre és minden bér nél... szetre alkalmas terület... mas épületet, amely tiz... lyezésére alkalmas. I... amelyben ipari műhely... Silberbusch a felaján... tekintette és a kertésze... találta, mire a Palesztin... Sándorral a szerződést... farm már meg is kezdte... fiatal embert vettek fel... lentkezők száma pedig... A Palesztinabizottság... menetileg még nehézség... nem vesz fel többet.

Nagyvárad zsidó társ... való tekintet nélkül, ö... mányokat ajánlott fel... hogy a chaluc-farm fe... teljesen biztosítva van... a nagyváradai Mizrach... ellátás szigorúan rituál... egyrésze eddig talmud... egyik beszéli a héber n... is talmudoktatásban ré...

A chaluc-otthon lé... Mosénak, a Palesztina... szönhető és természet... nek, aki ajándékával a... hetővé tette. A chaluc... váradai zsidóság körébe...

A Czur-Sál közle

A Czur-Sálom akor... 21-én tartotta Aradon... ger Jenő beszámolt az... működésének Aradon...

Dr. Weissburg Cz... igazgatóság elhatározta... dunamot bocsájt el... fontos árban, ebből ez... zárólag Palesztinában... leg hogy kistökéjü... való résztevését lehet... dunamot hasít ki oly... rületből két-dunamos... évi szeptember hó 15... tartammal a következ... lett:

egy két-dunamos... kenti negyven, összes... fizetendő szeptember... ben husz font és ped... lejegyzéskor... 30 napon bel... további 30 n... Amennyiben a jegyzé... ezen fizetési terminus... hatók, úgy a husz fo... okvetlenül lefizetend... képező hatvan font... I-től kezdődő husz... három fontos részlete

Az Erdélyben ela... mai a következők: 1... 1843/44, 1844, 18... 1835/4, 1834, 18... 1628/29, 1629, 16... 1625/26, 1626, 16... 1604/5, 1605, 16... 1611/12, 1612, 16... 1545/46, 1546, 15... 1158/59, 1159, 11... 1162/63, 1163, 11... 1153/54, 1154, 11... 1779/80, 1780, 17... 1783/84, 1784, 17... 1793/94, 1794, 17... 1788/89, 1789, 17... 1421/22, 1422, 14... 1426/27, 1427, 14... ezébből az 1883 szá... többi mind 2 dunam

Chaluc-farm létesült Nagyváradon

Ötvenen jelentkeztek kiképzésre. Eddig tizenötön kezdtek meg a munkát

(Oradea-Nagyvárad, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Wasserstrom Sándor tégla- gyáros néhány héttel ezelőtt Silberbusch professzor, a csernovici Palesztinahivatal vezetőjének Nagyváradon időzése alkalmával felaján- lotta az itteni Palesztinabizottságnak három évre és minden bér nélkül nyole hold kerté- szetre alkalmas területet, továbbra egy hatal- mas épületet, amely tizenöt-husz ember elhe- lyezésére alkalmas. Ezenkívül egy termet, amelyben ipari műhelyt lehet felállítani.

Silberbusch a felajánlott komplexumot meg- tekintette és a kertészet céljaira alkalmasnak találta, mire a Palesztinabizottság Wasserstrom Sándorral a szerződést megkötötte. A chaluc- farm már meg is kezdte működését. Tizenöt fiatal embert vettek fel eddig kiképzésre. A je- lentzők száma pedig meghaladja az ötvenet. A Palesztinabizottság, miután az élelmezés át- menetileg még nehézségekbe ütközik, egyelőre nem vesz fel többet.

Nagyvárad zsidó társadalmi pártnyalatoakra való tekintet nélkül, önként, természetbeni adom- anyokat ajánlott fel, oly nagy mennyiségben, hogy a chaluc-farm felszerelése és élelmezése teljesen biztosítva van. A chaluc-otthon felett a nagyvárad Mizrahi tart felügyeletet. Az ellátás szigorúan rituális. A felvett chalucok egyrésze eddig talmudista volt és már mind- egyik beszéli a héber nyelvet, de azért továbbra is talmudoktatásban részesülnek.

A chaluc-otthon létrejötté főként Goldstein Mosénak, a Palesztina bizottság titkárnak köz- szönhető és természetesen Wasserstrom Mendel- nek, aki ajándékával az akció megkezdését le- hetővé tette. A chaluc-farm létrejötté a nagy- várad zsidóság körében nagy lelkesedést keltett.

A Czur-Sálom társaság közleményei

A Czur Sálom akció igazgatósága folyó hó 21-én tartotta Aradon ülését, amelyen dr. Sin- ger Jenő beszámolt az iroda áthelyezéséről és működéséről Aradon való megkezdéséről.

Dr. Weissburg Chaim jelentése után az igazgatóság elhatározta, hogy még ezeröttszáz dunamot bocsájt eladásra, dunamoként 40 fontos árban, ebből ezerháromszáz dunamot ki- zárólag Palesztinában, míg Erdély részére, fő- leg hogy kistőkéjű embereknek az akcióban való résztvételét lehetővé tegye, kettőszázegy dunamot hasít ki olyképpen, hogy ebből a ter-ületből két-dunamos parcellákat alakít folyó évi szeptember hó 15-ig terjedő jegyzési idő- tartással a következő fizetési feltételek mel- lett:

egy két-dunamos parcella ára dunamon- kénti negyven, összesen nyolcvan font, ebből fizetendő szeptember hó 15-ig három részlet- ben husz font és pedig

lejegyzéskor	font 5
30 napon belül	" 10
további 30 napon belül	" 5

Amennyiben a jegyzés későbbi időpontja miatt ezen fizetési terminusok nem lennének betart- hatók, úgy a husz font szeptember hó 15-ig okvetlenül lefizetendő. A hátralékos összeget képező hatvan font folyó évi november hó 1-től kezdődő husz hónapon keresztül havi három fontos részletekben fizetendő.

Az Erdélyben eladásra kerülő parcellák szá- mai a következők: 1841, 1841/42, 1842, 1843, 1843/44, 1844, 1839, 1837/39, 1837, 1835, 1835/4, 1834, 1833, 1833/36, 1836, 1628, 1628/29, 1629, 1630, 1630/31, 1631, 1625, 1625/26, 1626, 1632, 1632/33, 1633, 1604, 1604/5, 1605, 1609, 1609/10, 1610, 1611, 1611/12, 1612, 1608, 1607/8, 1607, 1545, 1545/46, 1546, 1553, 1553/4, 1554, 1158, 1158/59, 1159, 1160, 1160/61, 1161, 1162, 1162/63, 1163, 1151, 1151/52, 1152, 1153, 1153/54, 1154, 1155, 1155/56, 1156, 1779, 1779/80, 1780, 1781, 1781/82, 1782, 1783, 1783/84, 1784, 1785, 1785/86, 1786, 1793, 1793/94, 1794, 1795, 1795/96, 1796, 1788, 1788/89, 1789, 1791, 1791/92, 1792, 1421, 1421/22, 1422, 1423, 1423/24, 1424, 1426, 1426/27, 1427, 1428, 1428/29, 1429, 1883, ezebből az 1883 számú parcella 3 dunamos, a többi mind 2 dunamos.

Az új parcellák beosztása úgy értendő, hogy a térképen jelzett számokból, fenti beosztá- szerinti önálló számok az eredeti számu par- cella két dunamját képezik, míg a törtszámok- kal jelzett új beosztású parcellák a régi beosztá- sású parcellák 1—1 dunamjából tevődnek össze.

Az iroda közli, hogy a részletfizetésekkel hátralékos „B” jegyzőkkel szemben az iroda átköltözése miatt eddig nem tehetett erélyesebb

lépéseket, ezentul azonban, miután nekünk is pontos terminusokra kell fizetéseinket teljesite- nünk a késedelmes fizetőkkel szemben, élni fogunk az alapszabályok, illetve megállapítá- saink által biztosított jogainkkal.

Az iroda egyuttal közli, hogy címe: Czur- Sálom, Arad Bul. Reg. Maria 18. Befizetések ezentul is egyelőre a Marmorosch Blanc & Co. Bankház cluji fiókjánál vezetett Lómaán-Akkó folyószámlánkra eszközöltetnek.

Lengyelország megegyezett a zsidókkal?

Varsó, június 26. Skrzysinszky külügyminiszter ma Grabsky miniszterelnök beleegyezésé- vel megegyezett a zsidó parlamenti klub husztagu küldöttségével. A zsidó kisebbség képviselői a parlamentben abbahagyták támadásaikat, ezzel szemben a kormány engedményeket tesz az iskolaügyben, a vasárnapi munkaszünet körül és a szesz törvény végrehajtásánál. A megegyezést a minisztertanács kedden hagyja jóvá.

Módosítani fogják a választójogi javaslatot

A beszarabiai éhínség és a népszövegség előtti panaszok a minisztertanács előtt. A miniszterelnök szeptemberig meg akarja buktatni az ellenzéki blokkot

(Bucuresti-Bukarest, június 26. Az Uj Ke- let tudósítójától.) Tegnap délután a kormány tagjai Sinaiban minisztertanácsra ültek össze Bratianu Jonel elnöklété alatt.

Mindenekelőtt tudomásul vették a királyi kéziratot, mely szerint az uralkodó külföldi tar- tózkodása ideje alatt a királyi jogok a minisz- tertanácsra szállnak át.

Chirculescu miniszter beszámolt a beszará- biai éhínség leküzdésére kiküldött bizottság munkálatairól. Bejelentette, hogy eddig 230 vagon búzát és 40 vagon lisztet küldtek Beszarabiába a lakosság támogatására. A to- vábbi szállítmányokat az állomások gabonarak- táraiban helyezik el s azok felett Gomoiu köz- igazgatási vezérfelügyelő a segélyző bizottság elnöke fog rendelkezni. Tatarescu javaslatára a minisztertanács kimondta, hogy fel fogják szüntetni a községeket, hogy saját pénztáraikból járuljanak hozzá Beszarabia felségélyezéséhez.

Vaitoianu közlekedésügyi miniszter beszámolt a vasutak helyzetéről, mely után a minisztertanács 600 millió kölcsönt szavazott meg a vagonpark kijávitására.

Ezután a jövő évi gabonarezsim volt a miniszter- tanács vitatárgya. Két felfogás uralkodott, az egyik szerint a teljes szabadkereskedelmet, másik szerint a kontingentálási rendszert kell bevezetni. Széles- körű vita keletkezett e kérdés körül, döntést azon- ban nem hoztak, hanem a kérdést átutalták a kor-

mány legfőbb gazdasági tanácsának ügykörébe, hogy az hozzon javaslatot s csak a következő minisztertanácsban fognak véglegesen határozni.

Duca külügyminiszter részletes jelentést tett Petrescu Comnen Románia berlini követével foly- tatott beszélgetéseiről az erdélyi kisebbségeknek a népszövegségnél tett panaszait illetőleg. Felolvasta Petrescu Comnen jelentését a népszövegség üléséről, amelyen az erdélyi telepesek panaszait tárgyalták és kijelentette, hogy részletesen tanulmányozni fogja ezt a kérdést és azután dönt a foganatosítandó intézkedésekről.

A mezőgazdasági kamarák választásának idő- pontját augusztus 15-én állapították meg. Végül elhatározták, hogy a községi választások elő- munkálataival szeptember végére elkészülnek.

A minisztertanács után Bratianu Jonel megegye- szer kihallgatáson jelent meg a királynál. A kor- mány többi tagjai visszautaztak a fővárosba, a mi- niszterelnök pedig, miután a király vonata 9 óra- kor elindult, Floricaba ment.

Bukarest, június 26. Az „Adeverul” értesítése szerint Bratianu Jonel barátai körében azt a nyil- latkozatot tette, hogy legkésőbb szeptember elsejéig az egyesült ellenzéki blokk felbomlik. A takisták, akiknek kilépését régebben kolprotolják, addig ki is válnak a pártból.

Politikai körökben állítják, hogy a választó- jogi törvényjavaslat a nyár folyamán lényeges változásokon fog keresztül menni a többségi rendszert illetőleg.

Katonai forradalom Athénban

A hadsereg megbuktatta a kormányt és átvette a hatalmat. A forradalom teljesen vértelen volt

(Athén, június 26. Az Uj Kelet tudósítójá- tól.) A görög fővárosban tegnap reggel, szinte min- den látható előkészület nélkül, katonai forradalom tört ki, amely néhány óra alatt megbuktatta a kor- mányt. Amikor ezeket a sorokat írjuk, a katonaság már mindenütt átvette a hatalmat. A forradalom lefolyásáról részletes táviratunk a következő:

A hadsereg parancsnoksága csütörtökön reggel ultimátumot intézett a köztársasági elnökhöz és a miniszterelnökhöz, akiket felszólított, hogy

délután négy óráig mondjanak le.

Ezt a követelést azzal indokolták, hogy a kormány működése bel- és külpolitikai téren káros az or- szágra. Mielőtt a kormány még válaszolhatott volna az ultimátumra, a katonaság már megszállta a posta és távirat épületét, a pireuszi kikötőt, a rendőrség laktanyáját és néhány más közintézetet. A kormány tagjai azonnal minisztertanácsot hívtak össze és rövid tanácskozás után tudtára adták a felkelőknek, hogy

helyükről eltávoznak.

A forradalmárok a minisztertanácsot a szó szo- ros értelmében terrorizálták, amennyiben ágyucso- vekeket állítottak fel az ülésterem ablakai felé. Egy- idejűleg megüzenték a tanácskozó minisztereknek, hogyha a hatalmat nem adják át, bombázni fogják az elnöki és a miniszterelnöki palotát. Rögtön az- után, hogy a kormány a lemondó határozatot meg- hozta, a felkelők megszállták a többi középüle- teket is és

átvették a közhatalmat.

Az üzletek egész nap zárva tartottak. A forra- dalom teljesen vértelen volt. A felkelő csapatok nagyrésze tráciai és macedóniai katonákból állott. A flotta még a délelőtt folyamán csatlakozott az

athéni helyőrséghez. Pangelosz tábornok, aki a for- radalom élén áll, kijelentette az Athénban időző angol újságíróknak, hogy a hadsereg ki akarta ve- rekedni az ország igazságos közigazgatását, mert nem nézheti tovább a kormány hihetetlen pénz- pocskolását.

A forradalomra Szaloniki város adta meg a jelt. Zerunis tábornok, az ottani harmadik hadtest pa- rancsnoka, már csütörtök hajnalban megszállta a kikötőt, a postát, távirat és a többi középületeket. Egyidejűleg felhívást bocsátott ki, amelyben kö- zölte a lakossággal, hogy a katonaság átvette a hatalmat.

A forradalom a politikai életben is egé- szen új helyzetet teremtett.

Az új kormányt valószínűleg Papanastazion, a köztársasági blokk vezére fogja megalakítani, aki elsősorban a katonai mozgalom vezetőinek ad tár- cát. A lakosság nyugodtan viselkedik. A város külső képén a nagy változás alig vehető észre.

Athén, június 26. Pangalos tábornok kiáltványt intézett a lakossághoz, amelyben mindenkit nyu- galomra int. Valószínű, hogy a tábornok szemé- lyesen veszi át a kormány vezetését. Mint utólag jelentik, a katonai forradalom oka az volt, hogy a tisztek elégedetlenek voltak a Mihalokopulos-kabinet katonai politikájával.

Athén, június 26. Pangalos tábornok telje- sen ura a helyzetnek. Több jeltől arra lehet következtetni, hogy Pangalos fascista-kormány- zást akar meghonosítani. A tábornok különösen a tisztikar alsóbb rétegeire támaszkodik. A katonaság körében az a vélemény, hogy a par- lamentáris államforma lejártá magát és át kell adnia helyét egy erélyesen működő kormány- rendszernek.

— **A királyi pár külföldre utazott.** Bukarestből jelentik: A király és a királyné tegnap este 9 órakor különvonattal elutaztak Sinaiból. Inkognitóban utaznak. Első utjuk Bledbe vezet, ahonnan Olaszországon át Párisba utaznak. Itt 5 napig maradnak és a Ritz szállóban fognak lakni. Utjuk további állomása London lesz, ahonnan az uralkodó visszajön franciaországi furdőjére, a királyné pedig továbbra is Angliában marad. Kísérőükben vannak Adela Cantinir, Paun udvarhölgyek, komandor Cozlinesky királyi adjutáns, Radescu a királyné adjutánsa, Romalo udvari orvos, Baritiu tábornok, a királyi birtokok vezérinspektora, Camarasescu sziguranca-inspektor. A vonatot Pavulescu mérnök vezeti.

— **Vensengés a Rombach-utcai rabbiállásért.** Budapestről jelentik Az Adler Illés dr. rabbi halálával megüresedett Rombach utcai templom rabbinátusi székére, amely a legjövendmezőbb stárumok egyike, nagy versengés indult meg. Nem is annyira jelöltek, mint három párt között, amelyeknek egyike dr. Fischer Benjamin trencsényi rabbit akarja látni a Rombach-utcai rabbi székében, a másik, amely dr. Adler Ignáccal, az elhunyt rabbi fivérével szeretné betölteni az állást tisztára kegyeletből. A legerősebb párt azonban dr. Weisz Miksa szemnáriumi professzor mellett foglalt állást. Dr. Weisz Miksa ugyanis európai relációkban is kiváló zsidó tudós, aki bármely pesti templomnak díszére válhatna. A harc eleinte a hitközség székházában folyt, most azonban hullámai átsáptak a sajtóra is és a nyilatkozatok és ellennyilatkozatok özönével szórakoztatják a választókat.

— **A Palesztina-hivatal hírei.** Románia és Palesztina között közlekedő hajók most közölték a menetrend- és viteldij-változásokat. A „R. mania“ hajó Konstancából július 10-én indul. A hajójegyek árai harmadik osztályon változatlanok, azaz személyenként 2.800 lej, a cionista szervezet tagjainak 2.050 lej, második osztály ellátással 8.500 lej, első osztály ellátással 12.800 lej. Első és második osztályon a 4 és 10 év közötti gyermekeknek a viteldij 75 százalékát kell fizetniük az eddigi 50 százalékkal szemben. 3-ik osztályú utasok továbbra is féljegyet fizetnek ezen korhatárok között. A harmadik osztály viteldija ellátás nélkül értendő. A Fabre Line „Azsia“ nevű hajója július 8-án indul Konstancából. Viteldija első osztályon 12.800 lej, egyszerűbb első osztály 10.000 lej, kabinos harmadik osztály 4.900 lej, kabin nélküli harmadik osztály 3.900 lej. Az összes árak kóser ellátással együtt értendők. A francia hajók egész évi menetrendjét a hajótársaság igazgatósága most dolgozza ki, amit annak idején is közölni fog. A román hajótársaság „Románia“ nevű hajója 1925-ben a következő napokon közlekedik Konstanca és Haifa, illetőleg Jaffa között: VII/10, VII/31, IX/11, X/2, X/23, XI/13, XII/4. A Palesztinahivatalnál a következőknek van vizumozott utlevél: Grünzweig Jenő, Steiner Irén, Pollák Israel, Pál Adolf, Eugenia Klein, Szabó József, Farkas Lázár, Fuchs Ábrahám. A Palesztinahivatal felszólítja fentnevezett utlevelek tulajdonosait, hogy a hivatal helyiségében (Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 48) a hivatalos órák alatt jelenjenek meg és utleveleiket vegyék át. Nevezettek akár a július 8-iki, vagy a 10-iki hajóval indulhatnak. Farkas Lázár utlevelének vizuma július 27-ikén lejár, amely idő után nemcsak a vizumdíj megy kárba, hanem egy certifikát is, aminek az a következménye, hogy az illető soha életében nem vándorolhat ki Palesztinába.

— **Liberális népgyűlés Pitestiben.** Bukarestből jelentik: Pitestiben vasárnap nagy liberális népgyűlés lesz az ottani klubhelyiség beiktatása alkalmából, melyen Bratianu Jonel, Vintila Bratianu, Cipaiianu, Tatarescu és Marzescu miniszterek is részt vesznek. A kormány tagjai innen Brailába utaznak, hogy az ottani népgyűlésen is részt vegyenek. Cipaiianu és Tatarescu Brailából Beszarábiába utaznak.

— **Vaitoianu manőverének tulajdonítják a Marzescu elleni kártérítési pört.** Bukarestből jelentik: Dreganesti Stefanescunak Marzescu miniszter ellen indított kártérítési pere élénken foglalkoztatja a politikai köröket. Általános az a vélemény, hogy ezt ismét Vaitoianu miniszter idézte elő, aki tudvalegleg hadilábon áll Marzescuvall.

— **A „Magyarság“.** Olajos Domokos politikai hetilapja szombaton délelőtt jelenik meg. A kisebbségi politika minden fázisával foglalkozó, frissen és elevenen szerkesztett lap e száma is tele van érdekes politikai, társadalmi és művészi szenzációkkal, érdekes közgazdasági eseményekkel, stb. Mindenkinek el kell olvasnia a „Magyarság“-ot, akit a kisebbségi sors és a magyar belpolitika érdekel. Egyes szám ára 5 lej.

— **Kilenc tonna acélt lőnek ki husz mérföld távolságra az új angol hadihajók.** Londonból jelentik: Hosszu időn át a hivatali titoktartás fátyola borult az új Nelson-osztály két új angol hadihajójának építésére. A hajókat az angol sajtó állandóan mint a „rejtelem hajóit“ jelölte meg. Parkes dr. most félhivatalos tanulmányt tesz közzé, amelyben érdekes felvilágosításokkal szolgál a hajók építésének több részletéről. Minden egyes hadihajó 35.000 tonna és már korvonalaiiban is feltűnő módon különbözik az eddig ismeretes típusoktól. Sikeresen oldották meg azt a problémát, hogy a hadihajó legvitalisabb részeit lehetőleg csekély helyen összpontosítsák és erősebb páncélzattal védjék meg, ez azonban egészen különös kúlalokot igényelt. A hajók inkább óriási monitorokhoz hasonlítanak. A páncéltornyok nem hosszában vannak elhelyezve, hanem valamennyi a hajók előrészén áll. A főfegyverzet, amely kilenc, egyenként 16 hüvelykes lövegűből áll, három páncéltornyban nyert elhelyezést, amelyek közül a második valamivel magasabb az elsőnél és ilyenformán az első felett eltűzhet. A páncéltornyoknak ez a lépcsőzetes elhelyezése lehetővé teszi, hogy a hajó egy sortűzzel kilenc tonna acélt tud majd husz mérföld távolságra kilőni mégpedig a tetszés szerinti irányban. Ez állítolag a harcokésségeket legmagasabb fokra, amelyet eddig egyáltalában elértek.

— **Bethlen felgyógyult.** Budapestről jelentik: Bethlen István miniszterelnök, aki néhány nappal ezelőtt vakbéloperációnak vetette alá magát, teljesen felgyógyult és holnap elhagyja a szanatóriumot.

— **Doktorráavatás.** A ko'ozsvári orvosi egyetemen Somogyi Ferencet doktorrá avatták.

— **Egy romániai pénzeslevél következményei.** Budapestről jelentik: A lökösbázai határrendőri kirendeltség hat rendőre és Fiedler Pál rendőrfogalmazó ez év elején egy elvesztett és később megkerült román pénzeslevél miatt vállalták közben kegyetlenül megkínózták Aufmuth János vasuti őrt és családját. Aufmuthné szegényében az őrszobán felakasztotta magát. A nyomozás adatai szerint a 8 éves Aufmuth Jánost fenyegetésekkel kényszerítették arra a vallomásra, hogy ő találta meg a pénzeslevelet és azt átadta szülőinek. Fiedler rendőrfogalmazó délután 4 órától hajnali két óráig pofozta a tagadó gyanúsítottakat, azután behívtá rendőreit és azt mondta nekik, hogy ő már 300 pofont adott, most folytassák ők. A békésgyulai törvényszék tegnap tárgyalta Fiedlerék bűnperét és Fiedler hatónapi, Sárosi János rendőrfelügyelőt négy hónapi fegháza ítélté.

— **Károlyi Mihály elhagyta Páris.** Párisból jelentik: Károlyi Mihály, aki néhány héttel ezelőtt Párisba érkezett, a napokban családi okok miatt elhagyta a francia fővárost. Károlyi levelet hagyott hátra Veér Imrének, akit arra kér, vegye le nevét (a Károlyiét) a „Közvélemény“ című lap éléről. Károlyi hangsúlyozza, hogy nem politikai okok, hanem gyermekeinek egészségi állapota késztetik az elutazásra.

— **Beszéd reprodukálása elektromagnetikus uton.** A berlini távirótársaság nagyjelentőségű találmány kidolgozását fejezte be. Az új találmány, melyet most mutattak be, arra szolgál, hogy elektromagnetikus uton a beszédet reprodukálni lehessen. A találmány készítője Kurt Still dr. berlini ügyvéd, aki tíz év óta dolgozik a társaság megbízásából a találmányon. Az új készülék lényegileg abból áll, hogy vékony acéldrót veszi fel elektromagnetikus uton a hangokat és ezeket aztán bármikor reprodukálhatja. A találmány annyiban különbözik a fonográfától, hogy nem bevészt jelekkel veszi fel a hangokat, hanem láthatatlan magnetikus erő által. A kipróbálásnál kiderült, hogy a hangok rendkívül tisztán hallhatók, úgyhogy egész koncerteket is pontosan ad vissza a készülék.

— **Az eszözések megrongáltak egy vasuti vonalat.** Bukarestből jelentik: Putioase és Petrusita közötti utvonalon az új folyamán óriási eszözések voltak, miáltal a vasutvonal teljesen megrongálódott. A pályatestet víz borítja, ugyannyira, hogy előreláthatólag 10 napig nem fog lehetni rajta közlekedni.

* **Dr. Radny és Fényes Janka nyári tánciskolája július 2-án nyílik meg a ref. kollégium tornatermében.** Tanítás keddi, csütörtöki és szombati napokon történik. Ügyelni a napokra, mert a hét többi napjain a teremben más tanít. Jelentkezni már lehet lakásunkon, Tordai ut 27. sz. alatt.

— **Sztrájkban a temesvári kisipari lakatosmunkások.** Temesvárról jelentik: A kisipari lakatosmunkások, számszerűen körülbelül kétszázötvenen sztrájkba léptek. A sztrájk kitörésének előzménye az volt, hogy a kisiparosok és a munkások a bérek kiigazítása tekintetében nem tudtak megegyezni. Minthogy egyetemes kollektív szerződést nem lehetett elérni, a munkásság műhelyenkénti szerződést kötött egyes munkálatokkal. Eddig hat kisiparos írta alá a szerződést.

— **A brassói Saguna-gimnázium jubilaris ünnepélye.** Bukarestből jelentik: A brassói Saguna-gimnázium jubilaris ünnepélyén a kormány Constantinescu Alexandru és Anghelescu fogják képviselni. Brassói jelentés szerint az ünnepélyre eddig odaérkezett Vajda Sándor, Goldis, Lupascu, Popovici Mihály és Maniu nemzetipárti politikusok. A kormány képviselői holnap érkeznek Brassóba.

— **Egy „leépített“ igazgató, gyáros és kereskedő naplója.** Ezen cím alatt van összefoglalva és állandó rovatként feldolgozva az egész erdélyi és bányászati közgazdasági élet minden fázisa és riportszerű eseménye a „Pénzvilág“ közgazdasági folyóiratnak minden hó elsején megjelenő számában. Az érdekesítő és változatos tartalmu, de mindig izléses stílusban megírt folyóiratos cikksorozat, mint egy élő színjáték jelenik meg az olvasó előtt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: „Pénzvilág“ Oradea-Mare Strada Jókai 17. Telefon 9. Mutatványszám díjtalanul.

— **Famunkások sztrájkja.** Nagyszebenből jelentik: A nagyszebeni famunkások a napokban sztrájkba léptek, mert a munkálatokat a kívánt egy és két lejes órabéremelés nem voltak hajlandók megadni. Minthogy a szebeni munkabérek jóval alacsonyabbak más városok munkabéréinél, a munkások semmiképpen sem voltak hajlandók követeléseiktől elállni. A kolozsvári munkásszakszervezet részéről tegnap Pacán kerületi titkár utazott Szebenbe, hogy a helyszínen folytassa le a tárgyalásokat. — Nagyváradon sztrájkba léptek a Rimauécsiburggyár munkásai. A gyár hajlandóan mutatkozott a kívánt órabéremelést megadni, de egészen szokatlan kívánsággal kapcsolatban. Azt kívánta, hogy az ő munkásai intenzívebben és nagyobb munkakedvvel dolgozzanak. Eltekintve egyéb morális és anyagi okoktól, a munkások ezt a feltételt nem fogadhatták el a törvény rendelkezése miatt sem. Törvényesen ugyanis egy vállalat külön bérmegállapodást nem köthet. A sztrájk befejezése azonban előreláthatólag nem vár sokat magára.

— **Pincérsztrájk Marosvásárhelyen.** Marosvásárhelyről jelentik: A vendégipari munkások néhány nap előtt bérjavítást követeltek, ami később sztrájkra vezetett. Az éttermi pincérek követeléseit azonban rövidesen honorálták a vendéglősök, ami azonban a kávéházi pincérek tehát tovább is sztrájkolnak. A rendőrség Kovács Dezső és Bortnyik József pincéreket letartóztatta. A munkások jogvédő irodájának közbe lépésére azonban szabadlára helyezték őket.

— **Tűz Tasnádon.** Tasnádról jelentik: E hónap 23-án éjjel tizenkét órakor a Sámuel és Hergerichter-féle házak teteje tüzet fogott. Minthogy az alarmirozott tűzoltóság fecskendői nem működtek, a két ház teljesen leégett. A kár néhány százezer lejre rug.

* **Orvosi hír.** Dr. Erdős Imre gyermekgyógyász, a bécsi „Karolina gyermekkorház“ v. orvosa rendeléseit lakásán: Calea Reg. Ferdinand (Wesseleányi M.-u'ca) 2. sz. megkezdte.

* **Tüdőcsucshuruban szenvedők olcsó sanatorium-kezelését** a kezelésben részesülhetnek a nyári hónapokban **Máriavölgy** klimatikus gyógyfürdőn **לשון חמד** konyha, Prospektus: Dr. Kohn-gyógyász: Cluj.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, akik szeretett feleségemnek elhunytá alkalmából szives részvételükkel fájdalommat enyhítették, hálás köszönetet mondok. Zuckerman Sámuel.

* **Biztosítsuk életünket és vagyónkat a Franco-Romana Alt. Biztosító Rt.-nél. Képviselő az ország minden helységében.**

* **Amit legnehezebb itthon hagyni.** Schwartz: Csakugyan ki akar vándorolni Amerikába. Van ereje itt hagyni hazáját, ezüleit és testvéreit?

— **Weisz:** Az semmi! De az az egyetlen, ami fáj, hogy itt hagyom a Lőrincz és Tóth női divatüzlet végeláadását, pedig itt jóformán ingyen vásárolhatnék.

* **A női ipariskola kiállítása** Avram Jancu 13 sz. díjtalanul megtekinthető június 27, 28, 29-én egész nap. Minden érdeklődőt auton hív meg az igazgatóság.

Nagyon olcsó száraz vegyi ruhatisztítás CZINK, Cluj

KÖZGAZDASÁG

Ujra kezdeményezik a román-magyar kamara megvalósítását

Magyar-jugoszláv kereskedelmi kamara alakult Budapesten

(Budapest, június 26. Az Új Kelet tudósítójától.) Néhány hónappal ezelőtt magyarországi gazdasági körök részéről kezdeményezés történt egy román-magyar és magyar-román kereskedelmi kamara megvalósítása érdekében Bukarest, illetőleg budapesti székhellyel. Az erre vonatkozó tárgyalások annak idején a román gazdasági tényezők zárkózottsága miatt nem vezettek eredményre. Budapesten a szomszédos államok közül eddig csak a magyar-csehszlovák kereskedelmi kamara működik, de a szomszédos államokkal már régen folynak tárgyalások a kereskedelem ápolása érdekében megalkandó kamarák ügyében. Így Jugoszlávia gazdasági köreivel történtek hasonló tárgyalások, amelyek most befejezéshez közelednek. Az alakulásban részt vesznek mindazon iparágak reprezentánsai, amelyek Jugoszlávia felé jelentősebb kiviteli üzletet folytatnak.

A magyar-jugoszláv kamara már a közeli időben megkezdí működését, ami elé nagy várakozással

Elmaradt a legfőbb gazdasági tanács ülése. Bukarestből jelentik: A legfőbb gazdasági tanácsnak ma délelőtt kellett volna ülést tartania. A tagok másirányú elfoglaltsága miatt az ülés elmaradt.

Ujra betiltották a szatmármegyei állatexportot. Nagykárolyból jelentik: Nagykárolyban és környékén nagymértékű sertésvész dühög. A sertésexportot egyelőre megfigyelés után sem engedik meg, mert rájöttek, hogy egyes exportőrök idegen marhalevéllel jelentik be hízalás alatt levő sertéseiket és nem azokat, hanem megfigyeletlen állatokat exportálnak.

Likvidálják az erdélyi magánvasutakat. Bukarestből jelentik: Az ipar és kereskedelemügyi minisztériumban tegnap értekezlet volt az erdélyi magánvasutak ügyében. Az értekezleten résztvettek Eftimiu Antonescu, Raileanu és Juon Juna adóügyi vezérigazgató. Elhatározták a magánvasutak likvidálását, a végleges döntés azonban csak a jövő héten lesz.

A nemzetközi vas- és fémpiac helyzete. A nemzetközi vas- és fémpiacon a fogyasztók vételekkel teljesen megcsappant, mindenütt bizonytalanság észlelhető s a keleten lejátszó háborús események fejleményei nyomasztólag hatnak a nehéziparra. Az egyes országok, főképen Franciaor-

szág pénzügyi helyzete is gondolkodásra ad alkalmat s az európai viszonyok konszolidációjába vetett bizalom teljesen eltűnt. A német nagyiparban sok az inszolvencia s jó bonitású cégek nem tudnak kötelezettségeiknek megfelelni. A Stinnes-koncern bukása néhány vas és fémpipari vállalatot bénít meg. Egyes országok szerint, a piaci helyzet így alakul: az angol piac további ármorzsolódást mutat s a szárazföldi országok konkurenciája is érezhető, főképen a francia és belga gyáraké, amelyek acélfélszítványokat expedálnak a gyarmatokra.

A francia piac kedvetlen, a belföldi vásárlás megszűnt, export sem fejlődik s a zuhanó deviza jegyében az árak sem alakulnak a piacéhoz. A belga konkurencia nyomja az árakat. A belga piac egyetlen s míg nyersvasban jó fizlet van, addig félszítványok raktáron maradnak. A német piac tökelhiány és vételek nélkül ingadozó. Csak a legszükségesebb vásárlásokat fedezi. Csehszlovákiában a piac nem mondható rossznak. Közvetett exportmegrendelések egyre sürűbben érkeznek, a raktárra termelés folyik, bár az építkezés csökkenését erősen érzi a piac. A román piac nem mutat lényegesebb változást. Az építkezések nem indultak meg abban az arányban, amint azt remélni lehetett, az a kevés pedig, ami van, nem hat élénkítőleg a piacra.

tehtintenek annál is inkább, mert Jugoszláviában szintén folyik egy párhuzamos akció, hogy Belgrádban és Ujvidéken a budapesti alakulásnak megfelelő jugoszláv-magyar kamara létesüljön. A kamarák együttműködéséről igen jelentős előnyök származhatnak a két ország közötti gazdasági kapcsolatok kifejlődésére, erre enged következtetni a Csehszlovákiával létesített hasonló intézmények kielégítő működése. A kamarák fontos teendői lesznek nemcsak a két ország között megkötött és a jövőben megkötendő pénzügyi egyezmények végrehajtásánál, hanem az eddigi vámkezelvényes szerződések helyébe tarifális szerződés létesítését elősegíteni.

Mint értesülünk, a román magyar kereskedelem intenzívebbé tétele érdekében illetékes magyar körök megkísérelik a megszakadt tárgyalások újrafelvételét, hogy a román-magyar és magyar-román kereskedelmi kamarák felálltának gondolatát, mielőbb meg lehessen valósítani.

Román-magyar vámtárgyalások kezdődtek. Bukarestből jelentik: Az ipartügyi minisztérium jelentése szerint a minisztérium két kiküldöttje Budapesten tartózkodik, ahol a Románia és Magyarország közötti vámkapcsolatokról folytatnak tárgyalásokat. Az érkezett jelentések szerint a tárgyalások kedvező mederben haladnak.

Junius 30-án kezdődik a nagyváradi román-magyar vasuti tárgyalás. Bukarestből jelentik: Jelentették, hogy román-magyar vasuti bizottság ül össze Nagyváradon, hogy a két ország közötti közlekedés megkönnyítése ügyében tárgyalásokat folytasson. A bizottság június 30-án kezdi meg tárgyalásait, amikor is szóba kerül a vasuti kocsik elvezése, a vám- és utlevélvizsgálat enyhítése.

A berlini házakon lévő kölcsönök valorizálása. Berlinből jelentik: Nagy riadalom keletkezett azok között a külföldiek között, akik berlini háztulajdonosok, arra a hírre, hogy a német kormány törvénytervezet készítet, amelynek alapján a gazdát cserélt házakat terhelő jelzálogkölcsönök 25 százalékig aranyértékben valorizáltatnak. A 25 százalékos valorizáció ugyan való igaz, de ezzel egyidejűleg a német törvény a házbéreket erősen felemeli, úgyhogy 1926 április 1-én a háztulajdonosok már a békebeli tér teljes száz százalékát kapják aranymárkában. Ezzel nagyjában kiegyenlítődik az a teher, amit a valorizáció a háztulajdonosokra hárít. A valorizált jelzálogtartsásokat sem kell egy összegben megfizetni, hanem hosszabb időre elosztva és a háziurak terhére felszámítható kamat nem haladja meg az évi 4 százalékot. A berlini házaknak mintegy 20 százaléka jutott a márkaromlás idején a külföldiek kezébe és így érthető volt agódnunk a rosszul értelmezett törvénytervezet miatt.

Hiteludósító iroda. Belföldi és külföldi pénzügyi, kereskedelmi és ipari vállalatokról, egyéni és társaságokról, azok személyi és vagyoni megbízhatóságáról, fizető és hitelképességéről pontos, precíz, gyors és diszkrét hiteludósításokat adunk. Kérjen próba, kontroll és önfinformációt. „Pénzvilág” országos hiteludósító, egyeztető és inkasszó iroda, Oradea-Mare Str. Jókai 17. Telefon 9.

Európa várható gabonatermése meghaladja az 1923-as termést. Rómából jelentik: A római nemzetközi mezőgazdasági intézet júniusi bulletinje ma jelent meg, amely áttekintést ad a világ várható terméséről. Előzetes becslési eredmények ez idő szerint még csak Bulgáriából és Lengyelországból érkeztek, ahol rendkívül nagy emelkedés mutatkozik a gabonatermés hozamában. Bulgáriában ötvennégy százalékkal nagyobb a buza-termés, mint a múlt évben s hasonló mértékű többlet várható az árpánál, rozsnál és zabnál is. Lengyelországban ötvenhárom százalékos többletet várnak tavaszi buzában és tavaszi rozsnban. Az intézet úgy véli, hogy az európai gabonatermés megközelíti, sőt meg is haladja az 1923-as termést, amely hatvanöt millió mázsa búzával volt nagyobb, mint az 1924-es.

Hatóságilag engedélyezett

Végeladás!

Hatóságilag engedélyezett

Más vállalat miatt rőfös és női divatáru üzletünket teljesen feloszlatjuk és a nagymennyiségű elsőrangú áruraktárunkat készpénzfizetés mellett gyári áron alul kiárusítjuk.

Lőrincz és Tóth

Cluj, Piața Unirii (Főtér) 8. szám.

Berendezés eladó

Berendezés eladó

Figyeljen a címre, **F. Markovits, ékszerész** Mindenki meggyőződhetik, hogy ajándéktárgyait, arany, ezüst ne tévessze össze más névvel **Wesselényi M.-u. No 20.** és briliánsárukban — legolesobbban nálam szerezheti be.

Izzadás ellen HÖFER hármast követeljen patikában, drogeriában

Az európai az Egyesült...
nak, mint...
hogy ötve...
kevesebb a...
1924-ben...
utóbbi időb...
Figyelembe...
termése ige...
év 129 m...
helyzet nag...

A lej: pesten 323
Kolozs volt a dev...
vetkezők:

Bécs 30-322-325,
42 50, New
1066, Milá
Zürich
122-50, A
515-00-5
2370 00—
Prága 152
Belgrád 890
Varsó 99-1

Bukar...
—, Lo...
8-17, Zár...
Budapest 3
Bukar...
márka 52
sterling 10
42-60, ol...
3-60, doll...
shilling 31
6-51, belg...

Felfüg...
vés és a...
sitónk jel...
nal távira...
rekvés és...
mert nem...
illetékeke...
mely évti...
ha anyag...
volna, h...
egész ors...
tekint a...

Miért...
központ...
Az erdély...
napi Comi...
Pelle, a...
történt ki...
ménynek...
Nagyvárad...
tagja a k...
tozkodása...
aki előtt...
ozlatja a...
talanságok...
a csapatol...
totta a...
esett Pell...
fogult vol...
sportműk...
érdekeiert...
pont reviz...

Lem...
a temesv...
dott, am...
zésein v...

Urug...
guay má...
2:1 (2:1)

A b...
budapesti...
során. Pr...
vereséget...
ként renc...
tura tov...
mondják.

Base...
Berl...

argyalások
Az iparügyi
szterium két
a Románia
kről folytat
szerint a

agyvárad
Bukarest-
án—magyar
hogy a két
ese ügyében
unius 30-án
ba kerül a
televizsgá-

kölcsönök
yriadalom
özött, akik
y a német
elynek alap
zálogköcsö-
áltatnak. A
az, de ezzel
ket erősen
háztulajdo-
szalékát
kiegyenli-
háztulajdo-
ásokat sem
szabb időre
ató kamat
A berlini
árkaromlás
t volt ago-
vezet miatt.
és külföldi
aról, egyéni
yoni meg-
réről pon-
ósításokat
nformációt.
gyeztető és
Telefon 9.

ése meg-
ól jelentik:
zet júniusi
tést ad a
eredmények
s Lengyel-
emelkedés
Bulgária-
uzatermés,
bblet vár-
Lengyelor-
et várnak
ntézet ugy
özelíti, sőt
y hatvanöt-
z 1924-es.

élokra
reazható

zsó

No 2.

szom-
7 óraker
Szálloda
termében
é n t e s
érés lesz,
hires és
Az ár-
mények-
izad ele-
l), már-
ból, régi
á kból,
l (mind
és sok
ból. Az
or meg-
11 óra-
yalódik.

y, ezüst
heti be.

Az európai termés kedvező eredményétől eltérőleg, az Egyesült-Államokban gyengébb termést várnak, mint a múlt évben és úgy becstlik, hogy ötvennyolc millió mázsa búzával lesz kevesebb az Unió aratása ebben az évben, mint 1924-ben. A kanadai jelentések kedvezőek, az utóbbi időben jótékony esők voltak a prairieken. Figyelembe kell venni azt, hogy Kanada múlt évi termése igen rossz volt. 71 millió mázsa az előző év 129 milliójával szemben és ez okból a mai helyzet nagyon örvendetes változást jelent.

TÖZSDE

Június 26 án

A lej: Zürichben 237.50, Párisban 9.90, Budapestben 328, Bécsben 327.

Kolozsvár. Lanyhuló irányzat mellett élénk volt a devizapiac forgalma. Az árfolyamok a következők:

Bécs 30.50—30.80, Prága 6.45—6.48, Budapest 322—325, Páris 10.10—10.20, Zürich 42.40—42.50, Newyork 216.00—217.50, London 1062—1066, Milánó 8.10—8.15.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 122.25—122.50, Amsterdam 242.00—242.00, Newyork 515.00—515.00, London 2503.50—2505.00, Páris 2370.00—2375.00, Milánó 1902.50—1902.50, Prága 1525.00—1525.00, Budapest 72.55—72.55, Belgrád 890.00—890.00, Bukarest 237.50—237.50, Varsó 99.12—99.12, Bécs 72.55—72.55.

Bukarest. Devizák: Páris 10.25, Berlin 10.67, London 10.67, Newyork 218.25, Milánó 8.17, Zürich 42.65, Bécs 31.40, Prága 6.47, Budapest 31.40.

Bukarest. Valuták: Napoleon 810, német márka 52.20, leva 1.48, török lira 113, font sterling 1070, francia frank 10.20, svájci frank 42.60, olasz lira 8.15, drachma 3.60, dinár 3.60, dollár 218.50, lengyel forint 41.00, osztrák schilling 31.30, magyar korona 31.30, cseh korona 6.51, belga frank 10.50, holland forint 87.00

SPORT

Felfüggesztették a nagyváradai Török-vés és a NAC játékjogát. Nagyváradai tudósítónk jelenti, hogy az ottani Comitetul Regional táviratilag kérte a központot, hogy a Török-vés és a NAC játékjogát függeszék fel, mert nem fizették be a mérkőzések után járó illetékeket. Minden bizonnyal a két egyesület, mely évtizedes szép múltira tekinthet vissza, ha anyagi ereje lehetővé teszi, nem engedte volna, hogy idáig fejlődjenek a dolgok. Az egész ország sportközvéleménye érdeklődéssel tekint a fejlemények elé.

Miért nem hagyta jóvá a bukaresti központ Pelle János dr. megválasztását. Az erdélyi sajtót bejárta az a hír, hogy a vasárnapi Comitetul Central-ülés nem hagyta jóvá dr. Pelle, a NAC titkáranak igazgatótanács tagjává történt kinevezését. Ennek a nagyjelentőségű eseménynek igen érdekes háttéré van. Nem régen Nagyváradon járt Manoila ismert sportember, aki tagja a központi labdarugószakosztálynak. Itt tartozkodása alkalmával konfliktusa támadt Pellevel, aki előtt Manoila azt a kijelentést tette, hogy felosztatja a nagyváradai egyesületet bizonyos szabálytalanságokból kifolyólag. Pelle dr. dicséretre méltóan a csapatok védelmére kelt és erélyesen visszautasította a vádakat. Ennek az erélyes fellépésnek esett Pelle áldozatul. Pelle dr. bármennyire is elfogult volt egyesülete érdekeivel szemben, hasznos sportműködést fejtett ki és sokat áldozott csapata érdekeiért. Bizonyosak vagyunk benne, hogy a központ revízió alá veszi rávonatkozó ítéletét.

Lemondott Suciú Adrian. Suciú Adrian, a temesvári labdarugószakosztály elnöke lemondott, amiért a Com. Regional egyes rendelkezéseinek változásokat eszközölt.

Uruguay győzelme a Rapid felett. Uruguay második mérkőzését a Rapiddal szemben 2:1 (2:1) arányban megnyerte.

A budapesti VAC újabb veresége. A budapesti VAC újabb vereséget szenvedett turája során. Prágában a Rapiddal játszott és 2:1 arányú vereséget szenvedett. A zsidó csapat tagjai egyébként rendkívül fáradtak és nincsen kizárva, hogy a tura további folytatását erre való tekintettel lemondják.

Basel. MTK—Nordstern Basel 1:0 (0:0).
Berlin. Hertha—FTC 3:1.

Lebovits Béla

כשר חסר húscsarnok és szalámigyára

Cluj, Str. G. Barițiu 8. - Telefon 354.

(volt Malom-u.) Ajánlja elsőrendű szalámi gyártmányait legolcsóbb napi árban. Postai megrendeléseket pontosan eszközök. Viszonteladónak nagy árkedvezmény. Friss libaszir bármilyen mennyiségben kapható. Árjegyzék és כשר חסר kívánatra ingyen.

Jégszekrények
nagy választékban kaphatók
Grünwald Jakob
bádogáru üzemében,
P. Mihai Viteazul 13.

Mosó és tisztítóintézetek figyelmébe!
1 db. dupla dobos mosógép alsó tüzeléssel, erőműi berendezésre, 1 db. vasalógép (másfélméter hosszú) villamoserőre. 1 db. vasalógép (egy méter hosszú) kézi üzemre. 1 db. fűnyező vasalógép (Rutsher) elektro mos áramra, szállítás volt. 1 db. keményítőgép kéziüzemre. — Az összes gépek majdnem teljesen újak és mérsékelt áron eladóak. Érdeklődők forduljanak Bruno Vidlasc, Fingerlingsgasse 3. Sibiu.

Bucuresti
LUTHER söresarnok
megnyit Piata Mihaiu Viteazul 18.
(Széchenyi-tér)
A Tornavivódával szemben

Természetes ásványviz. **Celestin**
VICHY Grand-Grille Hopital
Ovakodjunk az utánzatoktól. Vichy-Etat só lugsavas, emészthető viz házi elkészítése. Vichy-Etat pastillák evés után elősegítik az emésztést.

Palesztinába utazók figyelmébe
Minden emigráns, chaluc, turista nélkülözhetetlen utraválója
1 Ráth-féle magyar-héber nyelvtan 100 L.
1 Héber-német szótár מלון השלם 220 „
1 Héber-német Heber Menorah szótár.. 320 „
1 Schon, שירון Héber társalgási könyv magyar vagy német kiadásban .. 90 „
1 Nawratzki: Das neue jüdische Palestina 220 „
1 Press Palestina Reisehandbuch 550 „
1 Palestina térképe 20 „
Beszerezhető a SAFRUTH könyv. kereskedésben Cluj, Str. Sf. O. Josif 1.

Rador 2118
Tacamul
ezüstárugár
CLUI
Str. Avram Janca 3.
[v. Petőfi-utca]
Gyárt:
Ervő eszközöket,
Szervizeket,
Disztárgyakat
stb.
Csak
viszonteladónak!
Telefon Nr. 482.

Kardosi
tégla és cserép
minden mennyiségben kapható
Sebestyén David, Cluj
Piata Unirii 20.

A kolozsvári CZELL sörfőzde
világos **Ursus** sör
a közönség legkedveltebb itala. Össze nem tévesztendő más gyártmányu Czell elnevezésű sörökkel, mert csak az „URSUS“ elnevezésű sör az eredeti közkedvelt
Kolozsvár — monostori sör.

Luxusutazás — Gyorsutvonalak a francia kikötőkből:
New-York — Canada
Cuba — Mexiko
Venezuela - Haiti - Antillák
Marocco - Algir - Tunisz
és más kikötőkbe.
Információkkal és jegyekkel szolgál:
„SARNIA“ S. A. Bucurest,
Pasagiul Comédia
Táviratcim: Transatbuc.
Rador 259

APRÓHIRDETÉSEK

Egyesrői közlésnél egy szó 8-., vastagabb betűve 6 lej. Leg-
nagyobb apróhirdetés 30 lej, állástkeresőknek 30% kedvezmény
Apróhirdetéseik díja előre fizetendő

Nagy világos száraz mű-
helynek is alkalmas rak-
tárhelyiséget keresünk,
esetleg több helyiséget.
Ajánlatokat „Lloyd Ex-
press“ Str. Memorandului
24. továbbí. 9316

Ha jól akar nőülni vagy
lérjhezemenni, forduljon
hozzánk. „IDEAL“ házasa-
gközvetítő iroda, Alba-
Julia, Str. Simion Bar-
nuțiu No 20. 1864

Fűszer, csemege és kéz-
műáru berendezés, majd-
rem új, olcsón eladó.
Hirsch Mór, Iara de jcs

Déva város főterén,
saját házamban levő, 20
év óta bevezetett fűszer-
és vegyesüzletemet, teljes
berendezéssel együtt, visz-
szavonulás miatt, haszon-
bérbe adnám. Raktárom is
kedvező feltételek mellett
átveendő. Csak komoly
reflektánssal tárgyalok!
Értekezni a tulajdonossal,
Dismantstein, Jakab, Déva.
9312

Motorok
Szivógáz 20-60 HP. Ben-
zin 4, 5, 10, 16 HP. Nyers-
olaj 16, 20, 40, 45 HP.
Diesel 40, 50 HP. Gőz-
gépek félstabil 30, 40, 50,
60, 70 HP. Compound-
stabil 60, 70, 80 HP. Ösz-
szes gépek gyárilag javítva
azonnal szállíthatók, ked-
vező ár mellett. Kérjen
ajánlatot. Friedrich
Testvérek, Timisoara.

Izr. urilány, nevelőnői
állás betöltésére ajánlko-
zik. Oktat románul, néme-
tül, magyarul. Elemisták
előkészítését vállalja. Szí-
ves ajánlatokat „Arva“
jeligén a kiadóhivatal to-
vábbít. 9311

Zongora
új, használt,
javítás,
hangolás,
szállítás
Triskal.
zongorarakta
Cluj, Str. Saguna 14.
Telefon 19.
Zongoraszekerek kaphatók

Rövidírászakmában
középsoklát végzett egyes
fiu tanulónak fizetéssel
kerestetik. — Ajánlatokat
„Szombaton zárva“ jel-
igére a kiadóban. 9301

Jó házból való izr. fiu
tanulónak felvétetik, szom-
bat és ünneppokok zár-
va. Bernát Holländer festé-
tkereskedés Sibiu. 9305-I

**Hölgyek
figyelmébe!**
Mindennemű modern
hajmunkák, tambourir
választék, kizárólag el-
sősorú anyagok készítő-
mény, L'Oréal-Henné
minden színben kapha-
tó. Megrendelést vi-
dékre is eszközölök. Vá-
gott haját kicsinyben
és nagyban veszek. —
Missa Gyula Cluj
Str. Memorandului 10

Palesztinában kertészet
nagyobbitásához 50 font
tőkével társat keresek.
Szaktudás szükséges.
Ajánlatot Fodor Gáborhoz,
Telaviv, Poste restante.
9266

Perfekt héber és német
zsidó nevelőnőt keresek
2 havi rendszerre, esetleg
egész évre is. Ajánlatokat
igénymegjelöléssel kérek
Stern Vimos címre, Fu-
gyivásárhely. 9303

Figyelem!
ארמ. כשר
éfterm.
Özv. Grosz Adolfé,
Oradea Mare, Str. Ni-
colai Jorga 10 (Zsidó-
utca) az udvarban. Lak-
odalmak és abonensek
rendezését vállalja.
Izletes konyha. Olcsó
árak.

Férfikalapot
szalma girardit és pa-
namát a legszebben
tisztít
Stefan Fehér
kalspmester, Cluj, Str.
Memorandului No 21.
(Unió u) 2187

Motorokat,
benzin, nyersolaj, szivó-
gáz, 15 lóerőtől felfelé,
törött állapotban is kere-
sek készpénz mellett vé-
telre, Elias Gyöző, Timi-
soara, Radulescu 6.

Eladó
Gherlán (Szamosújvár) Fő-
tér közelében 40 éve fele-
álló jó forgalmu fűsze- és
vegyes áru üzlet 4 szoba-
konyha lakással és mellék-
helyiségekkel, Herschko-
vits Adolf. 9315

Keresek a textil detail
szakmában jártas fiatal
segédet azonnali belépésre.
Ajánlatokat fizetési igé-
nyek megjelölésével —
Weisz Adolf, nygykeres-
kedés, Alba-Julia — cim-
zendők. 9313

Keresek
megvételre 3-4 szobás,
fürdőszobás beköltözhető
házat Cim a kiadóban.
Utazók figyelmébe! Ha
Sibuba utazik, keresse föl
Katz-ot, a hol jó kóser
házi kosztot kaphat. Str.
Metropole (volt Fleisch-
Gasse) 17.

Ecetet
hordó- és vagonkételekten
legolcsóbban szállít Ecet-
gyár, Marosludas. 9268

SZABÓ villanszerelési vállalata
Strada Baba Novak No 8. (Bethlen-u.)
A negyedik emeleti közönség szíves tudomására ho-
zom, hogy villanszerelési vállalatom megnagyob-
bitottam és bármilyen szerelési munkát el-
vállalok. Szerelési anyagok, éjjeli szekrénylám-
pák, csillárok legolcsóbb napi áron. Selyem-
ernyő vázak készítését és izléses behuzását
bármilyen formában készítek.

Háziasszonyok figyelmébe!

Minden háziasszony-
nak elsőrendű érdeke,
hogy kölniszükségletét
a ma már elismert

kölnikivonatból ké-
szítse, melynek üvege
55 lejért kizárólag a
Rózsa Royal-drogériában
(Főter 26) kapható. Egy
üveg

kölnikivonatból több
mint egy liter legjobb
minőségű és tetszés sze-
rinti illatu kölni állit-
ható elő és literje még
100 lejbe sem kerül.

**Háziasszonyok
figyelmébe!**

Használjunk kizárólag
כשר כשר
PLANTOL

legjobb nővéngyszirt, mert ez
tisztia, egészséges és kiadós!
Főtisztelő Fuchs Benjámín nagyváradi
főrabbi felügyelete alatt készül, szigoruan
ortodox rituális előírás szerint.
Képviselet: HARTIG & HIENZ Cluj
Str. Iuliu Maniu 8. Telefon 1-18.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A színházi iroda közleményei
Halló Amerika. Már második este játsszunk
a nagyváradiak a Magyar Színházban zsufolt néző-
tér előtt. A revü képeinek precizitása és ötletes-
sége ragogta magával a publikumot és az érdeklő-
dés a többi előadásokra olyan nagyfokú, hogy még
a szezon közepén a legnagyobb szíri slágerekre sem
volt ilyen nagy jegykereslet, mint most. A sze-
replők egytől-egyig a legfokéletebb együttes-játé-
kot prvdukálják. Jegyek elővétel nélkül kaphatók
az összes hátralevő estékre.

Magyar Színház heti műsora
Szombat d. u. fél 4-kor: Halló Amerika! (Rendes hely-
árral. A nagyváradi színtársulat operett-
együttesének vendégjátéka. Sorozat 265)
Szombat este fél 9-kor: Halló Amerika! (Felemelt
helyárral. A nagyváradi színtársulat operett-
együttesének vendégjátéka. Sorozat 266)
Vasárnap d. u. fél 4-kor: Halló Amerika! (Rendes
helyárral, sorozat 267)
Vasárnap este fél 9-kor: Halló Amerika! [6-odszor.
Felemelt helyárral, sorozat 268]
Hétfő: Halló Amerika (7-edszer. Felemelt helyárral.
Sorozat 269)

Mozgók műsora.
Select-mozgó. Péntek és szombat, június 26.
és 27. *Megbélyezett asszony.* Szexuációs szalon-
dráma, 6 felvonásban, káprázatos rendezéssel. Fő-
szerepben a világhírű művésznő: Pola Negri.
Urania-mozgó. Péntek és szombat, június 26.
és 27. *Coco a peches.* Nagy amerikai excentrikus
vígjáték. Főszerepben a híres amerikai filmkomikus:
Coco.

Megnyit! כשר. ארמ. Megnyit!
legmodernebb berendezésű
szalámigyár.
Postacsomagokban is legjutányosabb árral szállít.
Hechsner és árjegyzék kívánatra bárkinek.
Schnabel Hermann, Cluj
Piata M. Viteazul 26.

Négyoszobás
irodahelyiségnek kitűnően alkalmas
lakás
modern házban, földszinten, utcafronton
átadó.
Cim a kiadóban.

Ürdeszen az Uj Keletben!

Szerkesztőség kiadó
hivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, St. Bar-
on L. Pop. (Brassay-utca) 10
Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 97
Es. N. Sz. — — 52
Kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
zendők. Kéziratokat ne
adunk vissza.

1925 június 29 Hé

Az
Herbert
Az alá-
Samuel P.
megírásánál
szottak az
taktikai sz-
„A fegyverzetet
zsidó lakosság száma öt-
sokára azonban hatalm
Palesztina zsidókkal
lozta. Az üldözöttek,
a zsidókat érték, nagy
mozgalomnak. A pales-
a feladat, hogy ezt a
felelőképen korlátozza
meg, az ország gazda-
Zsidó

A palesztinai zsi-
pusokra oszlik. Vanna
ortodoxok és olyanok,
Európában folytattak,
solt. Találunk buchara
akadémiai műveltségű
ból és Chikagóból, jér-
előfántosontmunkákkal
lege de France-ban ve-
németország mérnöke
lengyel- és oroszország
Vannak közöttük diák
építészek, zenészek, ve-
és Nyugateurópából,
zsidó lakosság fele a
mazik és szigoruan v
háromnegyedrészre élt
egynegyedrészre kerül
A cionista mozg-
zációra fekteti a fősü-
be pénzek földvásárlá-
tizezer négyzetmértől
nagy rész hegyekre
háboru előtt a zsidó
négyzetmértöld volt,
négyzetmértölddel re-
művelhető területének

A mezőgy
A mandátum ha-
mányzóhatóságnak, h
vásárlást és települé-
lakosság jogait és jó-
ditani. Ezt a határ
megvalósítani. Az áll-
élnék, akiket, a ráj
megsértése nélkül,
Ennek ellenére már
kolónia létesült, am
feküsznek. És a zsi-
vekedőben van. A
zettségére vonatkozó
az igen szilárd ala-
nisták a legszorosab-
és abban a tudatban
megváltás előfutárja
valóra váltaniok. M
hazaszereték, amel-
ségei tulteszik mag
Az ipar is hata-
legszebb eredménye
város meglepetésze-
város a világon, an
Az ipar fejlődéséne-
ban, ahol 1920-ban
már nyolcezer talá-
A különböző o-
bert választották
fiatalok valamennyi
része beszéli ezt a
ag héberül tanita